

Autor: Joakim Andersen

Ohlédnutí za knihou Daniela Friberga *The Real Right Returns: A Handbook for the True Opposition* (Londýn: Arktos, 2015).

Žijeme v zajímavé době, v níž se ustálené politické a ideologické konsensy, jež společnosti vládly více než 50 let, otřásají v základech. Během tohoto období přechodu liberalismus levice nejen že není schopný řešit rostoucí množství problémů, ale začíná být zřejmé, že mnoho problémů sám vytváří. Skutečná opozice má tedy všechny důvody k optimismu.



Daniel Friberg

I tak nás ale čekají obří problémy. Chcete-li, uvedu jednoduchý příklad: Jaká je naše alternativa k rozpadajícímu se systému? Kdo jsme? Abych citoval slavnou revoluční frázi dvacátého století: „Co je třeba udělat?“ Pokud si na tyto otázky uspokojivě neodpovíme, riskujeme promarnění naší stále viditelnější historické příležitosti.

Daniel Friberg a Nová pravice

„Vytvořit metapolitický předvoj a tudíž důležitou součást širší iniciativy pro znovuobjevení Evropy: toto je hlavním posláním švédské Nové pravice.“ – Daniel Friberg

Každý, kdo je připraven si klást ty správné otázky a lépe na ně i odpovídat, by se měl lépe seznámit s Danielem Fribergem. Už deset let je jednou z hnacích sil za švédským think-tankem Motpol, stejně jako generálním ředitelem nakladatelství Arktos Media. Sehrál zásadní roli při vzniku švédské Nové pravice a byl velmi důležitým myslitelem skrze Arktos, rovněž přeložil některá důležitá díla autorů Nové pravice do angličtiny, kupříkladu knihy od Alaina de Benoista, Guillaume Fayeho, Alexandra Dugina a dalších. To vše znamená, že v Danielu Fribergovi jsme našli vzácného člověka s neobvyklou kombinací strategických schopností, vizí a politické citlivosti. Jinými slovy, Friberg by mohl být popsán jako zkušený metapolitik. Proto by i pro nás mělo být zajímavé získat větší vhled do jeho názorů týkajících se historie i budoucnosti. Ten nám nabízí jeho nedávno vydaná antologie *The Real Right Returns*.

Již v úvodu Friberg zmiňuje slůvko „my“ a zároveň se distancuje od současné podoby „pravice“ v mainstreamové politice. Když mluví o návratu skutečné pravice, tak tím samozřejmě nemyslí Angelu Merkelovou, Annu Kinberg Batraovou či Nicolase Sarkozyho. Tito politici jsou sociální liberálové, motivovaní svým třídním egoismem. Po celá desetiletí byli oni a jim podobní náchylní přijímat amerikanizaci a radikální názory neomarxistů. Takováto „pravice“ není dle Friberga pravice. Pravice, o které mluví, je spíše evropská pravice a to zejména tzv. „Nová pravice.“

Po druhé světové válce stojí skutečná evropská pravice před krizí. Často je vnímána jako spojenec poražené strany, zatímco dvě mimoevropské velmoci okupují Evropu a využívají její instituce pro své vlastní zájmy. Jedny z nejzajímavějších reakcí na tuto situaci lze nalézt právě u Nové pravice. Think-tank založila skupina francouzských intelektuálů s cílem rozbít hegemonii Nové levice a odhalit falešnost „pravice“ celé společnosti. Jedním z vedoucích myslitelů byl a zůstává Alain de Benoist, ale mimo něj lze nalézt i jiné pozoruhodné učence a spisovatele, jako je kupříkladu i Guillaume Faye.

Metapolitika

„Masová imigrace, sexuální liberalismus a mnoho dalších negativních politických a kulturních jevů nelze plně vysvětlit činností samotné levice. Bez Frankfurtské školy a podobných projektů je jen velmi nepravděpodobné, ne-li nepředstavitelné, že by tyto úkazy nabyly tak obudných rozměrů.“ – Daniel Friberg

Intelektuálové Nové pravice provedli hlubokou analýzu toho, co se stalo a jak je možné, že názory a skupiny vnímané jako extrémní a okrajové mohly dosáhnout takového vlivu nad evropskými politiky a kulturou. Mimo jiné aplikovali také myšlenky některých levicových teoretiků, zejména italského marxistického myslitele Antonia Gramsciho. Gramsci rozvíjel užitečnou teorii i pojmy a zabýval se otázkami, jak získat moc nad smýšlením různých skupin lidí. Dost se vzdálil od původního Marxe a spíše se přiblížil Georgesovi Sorelovi. Gramsci studoval roli souboje idejí při získávání tohoto druhu moci a nazýval tento jev jako „poziční válka“ kulturní politiky. Samozřejmě že ho zajímalo, jak ji vyhrát.

Gramsci vyvinul praktický poznámkový aparát využívající pojmy jako hegemonie, organičtí intelektuálové a historické bloky. Částečně z něj vycházela i Nová levice během svého „dlouhého pochodu institucemi.“ V průběhu 60. let se levicoví intelektuálové zmocnili kontroly nad jazykem, kulturou, školstvím a sdělovacími prostředky celého období sklonku dvacátého století. Cílem Nové pravice bylo a pořád je využít Gramsciho cenné poznatky a dosáhnout něčeho podobného, ale samozřejmě pod úplně jiným praporem. Nová pravice si uvědomila, že úspěšné a reálné politice předchází metapolitické vítězství, což znamená, že skupina lidí hluboce ovlivní to, v co lidé věří, že je správné a pravdivé, jaká slova používají a s čím je ztotožňují. Friberg popisuje metapolitiku a věci z ní vyplývající následovně:

*„Metapolitiku lze definovat jako proces šíření a ukotvení určitého souboru kulturních myšlenek, postojů a hodnot ve společnosti, **což nakonec vede k hlubokým politickým změnám.** Tato práce nemusí – a snad by ani neměla – být spojena s určitou osobou nebo programem. Jde o to znovu definovat podmínky, ze kterých může reálná politika vycházet, podmínky, které evropská kulturní levice dovedla až do extrému.“*

V knize *The Real Right Returns*, Friberg nabízí cenné poznatky a doporučení ohledně metapolitiky. Mimo jiné tvrdí, že potřebujeme pozitivní, sebevědomou a koherentní

alternativu k liberalismu, který přivedl Evropu až na pokraj propasti. Taková alternativa je v jeho knize i popsána. Friberg se dotýká témat, jako jsou společnost, Evropa, genderové role, ekonomika, ale i mnoha dalších.

Friberg nepoužívá Gramsciho strategii, tak jak ji využívá Nová levice. Má totiž velké výhrady k jejím názorům, mezi něž patří už i základní pohled na lidstvo. Jeho pravicový náhled na člověka je silně ovlivněn snahou vždy usilovat o zlepšení a být věrný sám k sobě. To znamená, že **„věci osobní jsou i věci politické“** a tato kniha tak obsahuje i rady zaměřené na mužské i ženské čtenáře: muži jsou vyzýváni, aby zlepšili svoje fyzické a sebeobrané schopnosti a naučili se gentlemanským ctnostem.

To vše pak dává smysl. Gramsci hovoří o „organických intelektuálech“ a hodnotách intelektuálů, jež jednájí jménem dělníků. Pro pravici je tato mise podobná, avšak spojuje učení Gramsciho s psychologií Vilfreda Pareta. Ten nás učí, že naším prvořadým úkolem je vytvoření elity. Pro takovéto elity jsou Fribergova perspektiva a rady velmi cenné, hodnotu knihy ještě v mnohém zvyšuje její optimistický tón. V *The Real Right Returns* nenajdeme žádné projevy poráženecké nálady, ani víra, že je vše ztraceno. **Dle Friberga je lepší budoucnost možná a nepřátele je třeba brát vážně.** Friberg je tak bere a vyvozuje závěr, že **jejich čas vypršel.** To také přispívá k naléhavému tónu knihy, ale zároveň vytváří i různé komické situace, takže z knihy je cítit závan čerstvého vzduchu.

Historické bloky

„Revoluce páchala na evropském kontinentu škody již více než dvě stě let. Šílenství nyní končí. Reakce postupuje pomalu krok za krokem a bude se řídit doporučeními barona Julia Evoly, který se díval na naše nepřátele spíše s opovržením, než s přichystanými řetězy.“ – Daniel Friberg

Ústředním pojmem v Gramsciho terminologii je historický blok. Použil ho k označení aliance skupin sjednocených určitými hegemonickými nápady. Za zmínku stojí historické švédské dělnické hnutí i jeho obdoby v mnoha dalších evropských zemích. Tato hnutí jsou nyní nefukční, protože jejich členové již nereprezentují zájmy dělníků. Naším úkolem dnes není nic menšího než vytvoření podobného (ale lepšího) historického bloku, což může vést k odporu a nahrazení stávajícího establishmentu a následné proměně budoucnosti Evropy na velmi dlouhou dobu.

Gramsci vidí historické bloky jako alianci různých skupin, což nám nabízí i Friberg ve své knize *The Real Right Returns*. Jsou to zejména určité návrhy typů idejí, jež by mohly postupovat takováto spojenectví. Friberg naznačuje, jak jsme se dostali až ke konci současné krize, popisuje metapolitiku „levice“ v průběhu dvacátého století, stejně jako uvádí základní kulturní důvody, proč se jí podařilo uspět. Fribergův popis je neobvykle přesný a přijatelný pro široké vrstvy pravice. Totéž lze říci i o alternativě, která se v knize prezentuje pod názvem „Orientační body.“ Tato alternativa se liší od socialismu, s jeho zaměřením na třídu, i od liberalismu, soustředěného na jednotlivce. Friberg si je vědom významu a hodnoty věcí, jako je kultura, identita a etnická příslušnost.

Historické bloky pravice by měly být vedeny moudře dle chytrého francouzského axiomu „Pas d'Ennemis à Droite (Žádní nepřátelé na pravici).“ Diskuse a kritika jsou přirozené věci a mohou pozitivním způsobem napravit jisté vztahy uvnitř pravice, ale je třeba odlišit neshody od obyčejného nepřátelství či škarohlídství.

Myslím si, že už jen vyslovení slova „pravice“ může být záminkou k jistým kontroverzím. To však neznamená, že automaticky vylučujeme z diskuze mimo jiné například rozumnou levice, **pokud tedy stále ještě existuje**. Z hlediska historických idejí je samotné slovo „pravice“ správným označením pro lidi jako Friberg. Kromě toho bylo toto označení dnes již **zcela opuštěno všemi buržoazními konzervativci**, a tak prakticky jen čeká, až bude někým přijato. S jasnou definicí toho, kým jsme a co chceme, máme daleko větší šanci na spolupráci s ostatními. Dokonce do té míry, že v rámci skutečné pravice se dají najít určité kmenové myšlenky, jež jsou srovnatelné s organickou solidaritou některých typů socialismu; **mnoho raných antikapitalistů bylo zároveň konzervativci**.

Mainstreamová „levice“ dnes selhala, protože jejím cílem byl jiný ekonomický systém, nebo jak Friberg píše:

„V praxi i přes vášnivé veřejné diskuse například ve Švédsku levice nedosáhla o mnoho víc než role dvorního šaška globálního kapitalismu. I přesto ale pokračuje v úspěších při dosahování svého hlavního cíle, kterým je zabránit evropskému původnímu obyvatelstvu, aby se bránilo proti současnému politickému projektu podkopávajícímu jejich právo na politické sebeurčení. K tomuto účelu byla sentimentální historická věda nahrazena marxistickou analýzou dějin.“

Lidé na levice, kteří s námi sdílejí stejné hodnoty (a vím, že takoví lidé existují), by měli zvážit, zda by pro ně nebyla opravdová pravice lepším partnerem pro spolupráci. Mohla by pro ně být zajímavější, než se nacházet příliš „nalevo“ nebo „napravo.“

Závěrem bych řekl, že se jedná o velmi cennou a zároveň čtivou knihu. Friberg popisuje pozadí současné nebývalé kulturní, demografické a existenciální krize Evropy a jejích národů, ale nepřiklání se k poráženeckým názorům nebo pesimismu, místo toho dospívá k řádně zdůvodněnému optimismu: „Úspěch našich myšlenek je nejen možný, ale také zcela jistý.“

Friberg zároveň načrtává pozitivní alternativu a světonázor, podle něhož by se dal vést boj proti rozpadajícímu se systému, který dominoval dvacátému století. Poskytuje praktické rady mužským i ženským čtenářům a je užitečný každému, kdo se stal obětí mediálního monopolu.

Diskuse o metapolitice představuje pravděpodobně nejcennější součástí knihy. Centrální část metapolitiky tvoří to, co Friberg nazývá jako politikou jazyka. Malé nenápadné slovo jako je například „rasismus,“ může učinit informovanou diskusi o otázkách, jako je migrace, téměř nemožnou (což bylo samozřejmě cílem jeho rozšíření). **Musíme tedy vést válku i na úrovni jazyka** a za tímto účelem kniha obsahuje metapolitický slovník, ve kterém Friberg



DÉLSKÝ POTÁPĚČ

definuje užitečné termíny jako jsou: „Právo na odlišnost,“ „Bílý útěk,“ „Falešné rovnostářství,“ „Etnomasochismus“ a „Identita.“

Sečteno a podtrženo: tuto knihu si rozhodně přečtěte.

Recenze Joakima Andersena *Liberalism's Time is Up* vyšel na stránkách Right On 3. listopadu 2015.